

Informator dla rodziców osób z autyzmem województwo warmińsko-mazurskie 2009 r.

Edycja pierwsza, październik 2009 r.

PRZED DIAGNOZĄ

PO DIAGNOZIE

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM: PUBLICZNE, NIEPUBLICZNE

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Wczesne wspomaganie rozwoju

Placówki przedszkolne i szkolne dla dzieci z autyzmem

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Świadczenie pieniężne - zasiłek celowy

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami

Świadczenie pielęgnacyjne

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Tryb orzekania

Legitymacje osoby niepełnosprawnej

Ulgowe przejazdy komunikacją lokalną

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

Turnus rehabilitacyjny

Dofinansowanie likwidacji barier technicznych oraz komunikacyjnych

VII. WSPARCIE DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

Środowiskowe domy samopomocy

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ
ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
SPIS ORGANIZACJI W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

PRZED DIAGNOZĄ

– podejrzenie autyzmu lub innych całościowych zaburzeń rozwojowych

Z badań wynika,
że w większości przypadków
pierwszy niepokój i podejrzenie,
że rozwój dziecka nie jest prawidłowy,
sygnalizują rodzice.

Jest to oczywiste ze względu na charakter zaburzeń autystycznych – są to zaburzenia relacji i porozumiewania się z innymi osobami oraz tendencja do nietypowych, dziwnych, stereotypowych zachowań i zainteresowań, ograniczenie różnorodności zabawy. Wczesne oznaki takich nieprawidłowości rozwojowych są najbardziej zauważalne w naturalnych relacjach i sytuacjach domowych, rodzinnych. Dlatego pierwsi spostrzec je mogą rodzice.

Niekiedy sygnał wypływa od członków dalszej rodziny, opiekunek, lekarzy, wychowawców przedszkolnych, psychologów lub innych osób mających kontakt z dzieckiem. W przypadku takich podejrzeń, warto szybko zgłosić się na wizytę do specjalistycznego ośrodka (Poradni dla Dzieci z Autyzmem) z prośbą o ocenę rozwoju dziecka (szybko z tego względu, że oczekiwanie na termin wizyty może być długie). W większości tego rodzaju placówek, również finansowanych przez NFZ, **nie jest wymagane skierowanie**. Jeżeli jego przedstawienie jest wymagane, poproś o nie lekarza rodzinnego lub pediatrę w Twojej Poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

**Informacje o placówkach, w których możesz uzyskać
pomoc diagnostyczną, znajdziesz w rozdziale
ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE**

■ **WAŻNE INFORMACJE** ► Twoje dziecko i Ty potrzebujecie konkretnej oceny prawidłowości rozwoju dziecka – wykluczenia lub potwierdzenia zaburzeń – przez postawienie rozpoznania zgodnego z kryteriami diagnostycznymi obowiązującej w Polsce klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10 (*patrz ramka z wykazem rozpoznań CAŁOŚCIOWYCH ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH*).

CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJOWE

Wykaz rozpoznań według obowiązującej w Polsce
Międzynarodowej Klasyfikacji
Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10

F 84 Całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.0 Autyzm dziecięcy

F 84.1 Autyzm atypowy

F 84.2 Zespół Retta

F 84.3 Inne dziecięce zaburzenia dezintegracyjne

F 84.4 Zaburzenia hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym i ruchami stereotypowymi

F 84.5 Zespół Aspergera

F 84.8 Inne całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.9 Całościowe zaburzenia rozwojowe, nieokreślone

W przypadkach trudnych diagnostycznie może to być początkowo rozpoznanie wstępne, do dalszej obserwacji i weryfikacji diagnozy w ciągu kilku miesięcy. Placówka, stawiająca rozpoznanie wstępne, powinna wskazać jak i gdzie kontynuować postępowanie diagnostyczne.

W przypadku występowania nieprawidłowości w rozwoju, przedłużenie procesu stawiania ostatecznej diagnozy nie powinno odraczać podjęcia oddziaływań terapeutycznych.

Ze względu na ewentualną potrzebę zapewnienia dziecku odpowiednich świadczeń zdrowotnych, edukacyjnych i pomocy społecznej, konieczne jest uzyskanie **potwierdzenia rozpoznania w formie pisemnego zaświadczenia.**

■ **UWAGA** ► Opisany wyżej proces diagnostyczny dotyczy ustalenia rozpoznania rozumianego w sensie medycznym, to znaczy czy w przypadku Twojego dziecka występuje lub nie występuje autyzm dziecięcy bądź inne całościowe zaburzenie rozwojowe (ze spektrum autyzmu). Taka diagnoza w terminologii medycznej określana jest jako **diagnoza nozologiczna** (oznacza rozpoznanie konkretnej jednostki chorobowej lub zespołu zaburzeń zgodnie z kryteriami diagnostycznymi klasyfikacji ICD-10).

Oprócz diagnozy nozologicznej niezbędne jest również dokonanie **diagnozy funkcjonalnej** Twojego dziecka. **Diagnoza funkcjonalna** określa poziom rozwojowy dziecka we wszystkich istotnych funkcjach, m.in. ruchowych, percepcyjnych, poznawczych, porozumiewania się z otoczeniem, w odniesieniu do inwentarzy prawidłowego rozwoju. Dokonywana jest przy pomocy odpowiednich skal i testów. Najczęściej stosowanym narzędziem diagnostycznym dla dzieci z autyzmem jest PEP-R (Profil Psychoedukacyjny wg E. Schoplera), a dla młodzieży i dorosłych z autyzmem – jego odpowiednia do wieku wersja AAPEP (lub nowsza TTAP). Diagnoza funkcjonalna jest podstawą do tworzenia **indywidualnych planów i programów terapeutycznych oraz edukacyjnych** dla dzieci i młodzieży z autyzmem. Powinna być cyklicznie ponawiana w miarę rozwoju dziecka. Jest podstawą kompleksowego postępowania terapeutycznego. Dlatego jest niezbędna w następujących etapach po diagnozie nozologicznej.

PO DIAGNOZIE

Jeżeli w wyniku postępowania diagnostycznego podejrzenie zaburzeń rozwoju u Twojego dziecka zostało potwierdzone, jeżeli rozpoznano u niego autyzm dziecięcy, Zespół Aspergera lub inne całościowe zaburzenie rozwojowe to:

twoje dziecko powinno zostać jak najszybciej objęte pomocą terapeutyczną, rehabilitacyjną i edukacyjną.

Składają się na nią świadczenia zdrowotne, edukacyjne (dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz pomocy społecznej, które przedstawiamy w kolejnych rozdziałach Informatora.

■ **UWAGA** ►► Z interwencją terapeutyczną nie można czekać również w przypadku przedłużania się procesu diagnostycznego.

Może mieć miejsce sytuacja, w której ze względu na trudności diagnostyczne po pierwszych wizytach nie zostało jeszcze postawione ostateczne, jednoznaczne rozpoznanie. Niezbędna jest wówczas dłuższa obserwacja, kontynuacja postępowania diagnostycznego. Jednak jeżeli diagnoza wstępna potwierdza podejrzenie całościowych zaburzeń rozwojowych, konieczne jest podjęcie oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych bezzwłocznie, na podstawie wstępnego rozpoznania, nie czekając na potwierdzenie ostatecznej diagnozy.

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

■ POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

System opieki zdrowotnej w Polsce powinien obejmować pomocą specjalistyczną osoby z autyzmem. Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zawiera umowy na świadczenie usług zdrowotnych dla osób z autyzmem i innymi pokrewnymi zaburzeniami rozwojowymi. Usługi te są kontraktowane w ramach Poradni dla Osób z Autyzmem. Także Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży mogą zakontraktować świadczenia zdrowotne dla osób z autyzmem, jeżeli prowadzą odpowiednie programy terapeutyczne dla tych osób. NFZ zawiera kontrakty na świadczenia Poradni dla Osób z Autyzmem również z niepublicznymi poradniami (niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej NZOZ), prowadzonymi przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) oraz podmioty prywatne.

■ **UWAGA** ►► Twoje dziecko może skorzystać ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, jeżeli odprowadzane są składki zdrowotne za dziecko (powinno być ono zgłoszone do ubezpieczenia). Korzystając ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, należy przedstawić dowód ubezpieczenia.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do świadczeń zdrowotnych

(odległy termin wizyty, brak miejsc, brak specjalistycznych placówek zdrowotnych dla osób z autyzmem)

skargi możesz kierować do:

Rzecznika Praw Pacjenta przy Warmińsko-Mazurskim Oddziale Narodowego Funduszu Zdrowia,
ul. Żołnierska 16, 10-561 Olsztyn, tel. (089) 539 97 93 (pon. godz. 10.00-18.00, wt-pt godz. 8.00-16.00)
e-mail: ewa.szuba@nfz-olsztyn.pl

Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ: Sekcja Skarg i Wniosków: tel. (089) 532 74 14,
(089) 533 96 75

Rzecznika Praw Pacjenta przy Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia, ul. Grójecka 186,
02-390 Warszawa, tel. (022) 572 61 55,
e-mail: rzecznikprawpacjenta@nfz.gov.pl

Biura Praw Pacjenta przy Ministerstwie Zdrowia,
ul. Długa 38/40, 00-238 Warszawa, bezpłatna infolinia:
0800 190 590 (poniedziałek – piątek 9.00-21.00).

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń zdrowotnych może być:

- dla osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę – druk ZUS RMUA wydawany przez pracodawcę, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja ubezpieczeniowa wraz z aktualnym wpisem i pieczętką (wpis ten ważny jest tylko miesiąc),
- dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą – aktualny dowód wpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- dla osoby ubezpieczonej w KRUS – legitymacja KRUS wraz z dowodem wpłaty ostatniej składki na ubezpieczenie społeczne,
- dla emerytów i rencistów – legitymacja emeryta lub rencisty lub aktualny odcinek emerytury lub renty,
- dla osoby bezrobotnej – aktualne zaświadczenie z Urzędu Pracy,
- dla osoby ubezpieczonej dobrowolnie – umowa zawarta z NFZ wraz z aktualnym dowodem opłaty składki,
- dla członka rodziny osoby ubezpieczonej – dowód opłacenia składki zdrowotnej przez osobę, która zgłosiła członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, legitymacja rodzinna z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualną datą i pieczętką płatnika lub ZUS, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja emeryta lub rencisty z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualnym odcinkiem emerytury lub renty; w przypadku członków rodziny – dzieci, które ukończyły 18 r.ż., dodatkowo należy przedstawić dokument potwierdzający fakt kontynuacji nauki (do 26 r.ż.) lub dokument potwierdzający znaczny stopień niepełnosprawności.

■ **Gdzie szukać informacji?** ►► Informacje o tym, które poradnie zawarły kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na leczenie osób z autyzmem można uzyskać:

- dzwoniąc na prowadzoną w oddziale wojewódzkim NFZ infolinię dotyczącą kontraktów zawartych na świadczenia zdrowotne:

Warmińsko-Mazurski Oddział NFZ, Wydział Świadczeń Opieki Zdrowotnej:

tel. (089) 532 74 21

- na stronie internetowej Warmińsko-Mazurskiego Oddziału NFZ w zakładce : Pacjenci =>

Informator o zawartych umowach => Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień

<http://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/ListaSwiadczeniodawcow.aspx?ROK=2009&OW=14&RW=04&ZO=False&UG=False>

W=04&ZO=False&UG=False

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM
DZIAŁAJĄCE W RAMACH PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego
Poradnia Autyzmu Dzieci

ul. Wojska Polskiego 35

10-228 Olsztyn

tel. (089) 678 53 18, 678 53 57, (Poradnia); Informacja Szpitala: (089) 678 53 53

Uwaga: diagnoza i terapia w ramach NFZ

NIEPUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ:

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM,
KTÓRE MAJĄ W 2009 R. ZAWARTY KONTRAKT Z NFZ

Giżycko

Ośrodek Wczesnej Interwencji
Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Koło w Giżycku

Poradnia Autyzmu Dzieci

ul. Dąbrowskiego 15, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 24 73, 428 24 22

e-mail: owi.gizycko@psouugizycko.org.pl

http://mazury.info.pl/psouu/psouu_owi.html

Dni przyjmowania pacjentów: poniedziałki, środy - piątki

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna

orientacyjny czas oczekiwania: około 6 msc.

kryteria zapisów: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, neurologiczne
- indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- fizjoterapia
- grupa przedszkolan dla dzieci z autyzmem

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria wiekowe: dzieci i młodzie do 18 r. ż.

Uwaga: zajęcia terapeutyczne raz w tygodniu po wcześniejszych konsultacjach

INNE PLACÓWKI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Bartoszyce

Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych /SION/ w Bartoszczach

ul. Bema 51a, 11-200 Bartoszyce, tel./ fax (089) 764 04 77

e-mail: sionbartoszyce@wp.pl

http://www.sionbartoszyce.pl

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek: 8.00-16.00*

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA

- autyzm, upośledzenie umysłowe, osoby niepełnosprawne ruchowo
- terapia indywidualna i grupowa: zajęcia ruchowe przy muzyce, malowanie na jedwabiu
- realizacja programów terapeutycznych oraz tworzenie we własnym zakresie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; rozwijanie umiejętności społecznych oraz umiejętności samoobsługi
- hipoterapia
- hydroterapia (na basenie miejskim)
- integracja społeczna dzieci z autyzmem z dziećmi zdrowymi poprzez uczestniczenie w imprezach okolicznościowych takich, jak „choinka”
- konsultacje dla rodziców, zalecenia do pracy w domu
- szkolenia dla rodziców i nauczycieli
- współpraca z placówkami edukacyjnymi m.in. z Integracyjnym Przedszkolem Publicznym Nr 4 w Bartoszczach

orientacyjny czas oczekiwania: objęcie terapią po wstąpieniu do Stowarzyszenia

kryteria zapisów: brak

*Uwaga: Stowarzyszenie realizuje projekt „Zajęcia terapeutyczne drogą do aktywności społecznej osób niepełnosprawnych” w ramach pierwszego konkursu ogłoszonego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o zlecenie realizacji zadań w ramach art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
Projekt będzie realizowany do 2013 r*

Olsztyn

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom o Podobnych Zaburzeniach w Rozwoju

ul. Jarocka 51/ 1, 10-699 Olsztyn, tel. (089) 678 14 79,

0 600 066 742 – Jerzy Michno -Przewodniczący Stowarzyszenia

e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl , jm@ols.vectranet.pl

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- poradnictwo organizacyjno-prawne i konsultacje dla rodzin osób z autyzmem, specjalistów, członków Stowarzyszenia

*Uwaga: konsultacje i porady w miarę potrzeb
po wcześniejszym kontakcie telefonicznym z Prezesem Stowarzyszenia*

Zespół Placówek Edukacyjnych

ul. Edwarda Turowskiego 1, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 538 92 50, fax (089) 538 92 51

e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl
http://www.zpe.olsztyn.pl/

Oferowana pomoc:

EDUKACJA, TERAPIA I REHABILITACJA

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe
- nauczanie grupowe wsparte nauczaniem indywidualnym
- rehabilitacja ruchowa
- rewalidacja z wykorzystaniem komputera
- zajęcia logopedyczne
- komunikacja alternatywna
- hydroterapia
- stymulacja sensoryczna

NIEPUBLICZNE PLACÓWKI DIAGNOSTYCZNO-TERAPEUTYCZNE

Elbląg

CTS - Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Krótka 5, Elbląg 82-300, tel. (055) 236 66 03

e-mail: cts@poradnia-cts.pl

www.poradnia-cts.pl

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek: 9.00-19.00 po wcześniejszym umówieniu
Terapia dla dzieci z autyzmem: czwartki w godz. 14.00-18.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera
- diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** diagnoza psychiatryczna 3-4 tyg.,
diagnoza psychologiczna 1 tydz.

kryteria zapisów: brak

Oferowana pomoc:

TERAPIA:

- autyzm, Zespół Aspergera
- indywidualne zajęcia edukacyjno-terapeutyczne
- zalecenia do pracy z dzieckiem w domu
- dogoterapia
- zajęcia grupowe (od listopada)
- grupa wsparcia dla rodziców dzieci z autyzmem

kryteria zapisów: dzieci

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

■ ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Poradnie wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego niezbędne w przedszkolach i szkołach oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, udzielają też pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i ich rodzinom.

Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych należy m.in. terapia zaburzeń rozwojowych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz szkoły.

Poradnie wydają opinie w sprawach dotyczących m.in.:

- wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,
- dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom,
- zwolnienia ucznia z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego,
- przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta.

Pomoc oferowana w ramach poradni psychologiczno-pedagogicznych jest bezpłatna.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 11 grudnia 2002 r.
w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych,
w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r., nr 5, poz. 46)*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dotyczące poradni psychologiczno-pedagogicznych powinny znajdować się w starostwie w Wydziale Edukacji (Oświaty) oraz w analogicznym wydziale Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy. Informacji tych można także szukać w Kuratorium Oświaty.

W województwie warmińsko-mazurskim wykaz poradni psychologiczno-pedagogicznych można znaleźć na stronie internetowej Warmińsko-Mazurskiego Kuratorium Oświaty: <http://www.ko.olsztyn.pl/dane/Teleadresowa.xls>

▶▶ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Elbląg

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1

ul. Pułaskiego 1 F, 82-300 Elbląg
tel. (055) 237 06 70, fax (055) 237 06 70
e-mail: ppp1elb@unet.pl
<http://www.pppjeden.elblag.pl/>

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2

ul. Kosynierów Gdyńskich 30, 82-300 Elbląg
tel./ fax (055) 643 34 35
e-mail: pppdwa@elblag.com.pl
www.pppdwa.elblag.com.pl

Olsztyn

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają cztery poradnie:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Kopernika 45, 10-512 Olsztyn
tel./ fax (089) 527 20 03
e-mail: ppp1olsztyn@wp.pl
<http://ppp1olsztyn.webpark.pl/>

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2

ul. Jagiellończyka 5/6, 10-084 Olsztyn
tel./ fax (089) 527 40 17
e-mail: pppn2@o2.pl
<http://www.ppp2.ovh.org/>

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3

ul. Kościuszki 68, 10-553 Olsztyn
tel. (089) 527 23 47
e-mail: pppn3@tlen.pl
<http://ppp3.ovh.org/>

Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Pl. Bema 5, 10-516 Olsztyn
tel. (089) 521 05 56
<http://klub.chip.pl/nivalis/ppp/pppp.htm>

powiat braniewski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Kościuszki 105 A, 14-500 Braniewo
tel./ fax (055) 243 26 39
www.ppp.braniewo.net.pl

powiat działdowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Jagiełły 6/8, 13-200 Działdowo
tel. (023) 697 59 66

powiat ełcki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Kajki 8, 19-300 Ełk, tel. (087) 610 27 47
e-mail: ppp_elk@o2.pl
<http://www.ppp.elk.edu.pl/>

powiat giżycki:

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Smętka 5, 11-500 Giżycko
tel. (087) 428 33 15, 0 516 141 282
e-mail: poradnia2@wp.pl
<http://www.poradnia.gizycko.edu.pl/>

powiat iławski:

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Gen. Wł. Andersa 12, 14-200 Iława
tel. (089) 649 24 35

powiat kętrzyński:

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Powstańców Warszawy 3, 11-400 Kętrzyn
tel. (089) 751 35 36

powiat mragowski:

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Warszawska 53, 11-700 Mragowo
tel./ fax (089) 741 29 63

e-mail: mporadnia@op.pl
http://www.mporadnia.republika.pl/

powiat olsztyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają trzy poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

**Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Olsztynie,
Punkt w Barczewie**

ul. Słowackiego 5, 10-010 Barczewo
tel. (089) 514 85 25

**Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Olsztynie,
Punkt w Biskupcu**

ul. Armii Krajowej 1B, 11-300 Biskupiec
tel. (089) 715 21 67

**Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Olsztynie,
Punkt w Dobrym Mieście**

ul. Grudziądzka 9B, 11-040 Dobre Miasto
tel. (089) 615 19 35

powiat ostródzki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Sportowa 1, 14-100 Ostróda
tel. (089) 646 65 98

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Leśna 6, 14-300 Morąg
tel. (089) 757 20 11

powiat piski:

opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,

ul. Warszawska 5, 12-200 Pisz
tel. (087) 423 24 04

powiat szczyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Lanca 10, 12-100 Szczytno
tel. (089) 624 25 92

■ WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Pomoc ta organizowana jest dla małych dzieci (od urodzenia do momentu pójścia do szkoły, zazwyczaj do 7 roku życia). Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci ma na celu pobudzenie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności, do podjęcia nauki w szkole.

Wczesne wspomaganie może być organizowane w przedszkolu, w szkole podstawowej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w publicznej i niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, jeżeli mają one możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w szczególności dysponują środkami dydaktycznymi i sprzętem, niezbędnymi do prowadzenia wczesnego wspomagania. Jednak nie wszystkie ww. placówki prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju.

Pomoc ta oferowana jest przez zespół specjalistów, w skład którego wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi z zaburzonym rozwojem psychoruchowym: oligofrenopeda, tyflopeda lub surdopeda, psycholog, logopeda, inni specjaliści – w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny.

Zespół ten ustala kierunki pracy z dzieckiem oraz harmonogram podejmowanych działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wsparcia jego rodziny. Poza tym do jego zadań należy: nawiązanie współpracy z zakładem opieki zdrowotnej lub ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku rehabilitacji, terapii lub innych form pomocy, opracowanie i realizacja indywidualnego programu pracy z dzieckiem i jego rodziną, analiza skuteczności pomocy udzielanej w ramach wczesnego wspomagania. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizowane są w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

■ UWAGA ►► Ze względu na bardzo małą liczbę godzin przewidzianą w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju (od jednej do dwóch godzin tygodniowo) forma ta może być jedynie uzupełnieniem podstawowych form terapii dla dzieci z autyzmem i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Aby dziecko mogło skorzystać z tego rodzaju wsparcia, musi mieć wydaną opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Opinie te wydają publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Pomoc oferowana w ramach wczesnego wspomagania rozwoju jest bezpłatna.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 4 kwietnia 2005 r.
w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. z 2005 r., nr 68, poz. 587).*

■ Gdzie szukać informacji? ►► Przede wszystkim postaraj się dotrzeć do publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Twoim mieście lub powiecie. Tam można dowiedzieć się o placówkach oświatowych, w których jest prowadzone wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Informacje te powinny znajdować się także w Wydziale Edukacji (Oświaty) Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy oraz w analogicznym wydziale w starostwie powiatu.

Elbląg

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

**CTS - Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe
Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**
ul. Krótka 5, Elbląg 82-300, tel. (055) 236 66 03
e-mail: cts@poradnia-cts.pl
www.poradnia-cts.pl

Przedszkole Specjalne Nr 1
ul. Polna 8 A, 82-300 Elbląg, tel. (055) 234 56 31

Olsztyn

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi Nr 25 „Zielona Dolinka”
ul. Edwarda Turowskiego 1, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 538 92 50, fax (089) 538 92 51
e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl
<http://www.zpe.olsztyn.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kornela Makuszyńskiego
Al. Piłsudskiego 42, 10-450 Olsztyn, tel. (089) 533 52 80

powiat braniewski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Niepubliczne Przedszkole „Chatka Puchatka”
ul. Kołtątaja 16, 14-500 Braniewo, tel. (055) 628 07 65

Przedszkole Miejskie Nr 2
ul. Różana 14, 14-500 Braniewo, tel. (055) 644 54 44

powiat działdowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 20, 13-200 Działdowo, tel. (023) 697 21 76,
fax (023) 697 76 27
e-mail: orew.dzialdowo@psouu.org.pl, orew_dzialdowo@op.pl
www.psouudzialdowo.org

powiat giżycki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

**Ośrodek Wczesnej Interwencji
Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym**

Koło w Giżycku

ul. Dąbrowskiego 15, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 24 73, 428 24 22

e-mail: owi.gizycko@psouugizycko.org.pl

http://mazury.info.pl/psouu/psouu_owi.html

powiat iławski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

ul. Kościuszki 23 A, 14-200 Iława, tel. (089) 648 25 53

powiat kętrzyński

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Miejskie Przedszkole Integracyjne "Malinka"

ul. Obrońców Westerplatte 16, 11-400 Kętrzyn, tel. (089) 751 24 66

powiat mrągowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Publiczne Nr 2 „Bajka” z Oddziałem Integracyjnym

ul. Kopernika 5, 11-700 Mrągowo, tel. (089) 741 26 13, 741 20 13

e-mail: przedszkolebajka@op.pl

powiat nidzicki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno- Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży z Upośledzeniem Umysłowym

ul. Krzywa 9, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 21 53 nie

powiat olecki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Centrum Edukacji przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Olecku

ul. Armii Krajowej 26, 19-400 Olecko, tel./ fax (087) 520 33 85

<http://www.powiat.olecko.pl/ce/>

powiat ostródzki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Sportowa 1, 14-100 Ostróda, tel. (089) 646 65 98

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szymanowo 2, 14-300 Morąg, tel./ fax (089) 757 45 69, tel. (089) 757 63 53

e-mail: sosw@interia.pl

<http://www.szymanowo.edu.pl/>

powiat piski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

(prowadzony przez Stowarzyszenie „Przymierze – Ziemia Piska”)

Pl. Daszyńskiego 11 A, 12-200 Pisz, tel./ fax (087) 423 24 95, tel. (087) 424 05 14

e-mail: orew@ziemiapiska.free.ngo.pl

<http://ziemiapiska.free.ngo.pl/>

powiat szczycieński

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Lanca 10, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 25 92

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Janusza Korczaka

ul. Janusza Korczaka 4, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 21 06, fax (089) 623 10 68

e-mail: sosw.szczytno@wp.pl

<http://szczytno-sosw.bip-wm.pl/public/>

Ponadlokalne Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjne dla Dzieci i Młodzieży

Niepełnosprawnej im. Jana Pawła II

ul. Pasymska 21 A, 12-100 Szczytno, tel./ fax (089) 624 34 37

<http://www.szkolaspeczalna.promyk.org.pl/o-nas.php>

powiat węgorzewski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Marii Konopnickiej

ul. Zamkowa 34, 11-600 Węgorzewo, tel. (087) 427 00 30, fax (087) 427 00 60

e-mail: sosw.wegorzewo@wp.pl

<http://www.soswwegorzewo.pl/>

■ PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem, z zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami rozwojowymi w wieku przedszkolnym i szkolnym mają prawo do otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. O jego wydanie wnioskuje rodzice.

Orzeczenie to jest wydawane dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod kształcenia. Na tej podstawie przedszkole lub szkoła dostosowuje warunki i formy nauczania do potrzeb dziecka określonych w orzeczeniu. Prawo oświatowe gwarantuje dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwość uczęszczania do wszystkich typów przedszkoli i szkół: ogólnodostępnych (tzw. masowych), integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi, specjalnych, z oddziałami specjalnymi.

Placówka oświatowa, do której uczęszcza dziecko, ma zapewnić mu realizację zaleceń określonych w orzeczeniu. Uczeń taki ma także prawo do dostosowania treści nauczania, a co za tym idzie – dostosowania systemu jego oceniania. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z autyzmem wydają poradnie psychologiczno-pedagogiczne wskazane przez kuratora oświaty.

Jeżeli stan zdrowia dziecka znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły (w tym do kl. 0), może być wydane orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Zajęcia te mogą być organizowane w domu rodzinnym, szkole lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym. Możliwe jest także wprowadzanie ucznia na zajęcia z innymi dziećmi, z klasą.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 166),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 167),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 173, poz. 1072),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008 r., nr 175, poz. 1086).*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o przedszkolach i szkołach integracyjnych można znaleźć w Urzędzie Gminy (Miasta) oraz w Kuratorium Oświaty. Informacje o szkołach specjalnych znajdują się w starostwach powiatu i w Kuratoriach Oświaty.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, przedszkola, szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznej możesz kontaktować się z:

- wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta odpowiedzialnym za sprawy edukacji,
- starostą odpowiedzialnym za sprawy edukacji (jeżeli chodzi o szkoły specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne).

Jeżeli przedszkole, szkoła, poradnia psychologiczno-pedagogiczna łamie prawa ucznia (nie realizuje zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, nie organizuje zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, nie dostosowuje programu nauczania do potrzeb dziecka z orzeczonym kształceniem specjalnym), możesz kontaktować się z Rzecznikiem Praw Ucznia (osobą odpowiedzialną za kształcenie uczniów niepełnosprawnych) w:

Warmińsko-Mazurskim Kuratorium Oświaty

al. Piłsudskiego 7/9, 10-959 Olsztyn, tel. (089) 523 26 00, 527 22 50,
fax (089) 527 27 21; 527 68 22
e-mail: wmkurator@ko.olsztyn.pl

lub delegaturą Kuratorium Oświaty na Twoim terenie:

Delegatura Kuratorium Oświaty w Elku

ul. Chopina 15, 19-300 Elk, tel. (087) 732 85 75, fax (087) 732 85 76
e-mail: delelk@ko.olsztyn.pl

Delegatura Kuratorium Oświaty w Elblągu

ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg, tel. (055) 237 10 69, fax (055) 232 42 16
e-mail: gkluge@ko.olsztyn.pl

■ SZKOŁY, W KTÓRYCH UCZĄ SIĘ DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem mają prawo uczęszczać do wszystkich placówek edukacyjnych (ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych).

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE ORAZ PROWADZĄCE ODDZIAŁY SPECJALNE:

Elbląg

Przedszkole Specjalne Nr 1

ul. Polna 8 A, 82-300 Elbląg, tel. (055) 234 56 31

- oddział dla dzieci z autyzmem

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Szarych Szeregów 32, 82-300 Elbląg, tel. (055) 232 38 16

e-mail: psouu.elblag@elblag.com.pl, zk.elblag@psouu.org.pl

<http://www.psouu.elblag.com.pl/>

- oddział dla uczniów z autyzmem

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 10 im. Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

- 2 oddziały dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Przysposabiająca do Pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Kopernika 27, 82-300 Elbląg, tel. (055) 234 59 72

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 im. Janusza Korczaka

Specjalna Szkoła Podstawowa Nr 2

ul. Polna 8 A, 82-300 Elbląg, tel./ fax (055) 642 88 85 wew. 31

e-mail: soswnr2@wp.pl

<http://www.osw2elblag.strona.pl/>

Olsztyn

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Żołnierska 27, 10-560 Olsztyn, tel. (089) 533 05 32

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Nr 28

ul. Kościuszki 29a, 10-503 Olsztyn, tel. (089) 533 00 86

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących im. Marii Grzegorzewskiej

Szkoła Podstawowa Nr 17 Specjalna

Gimnazium Nr 17 Specjalne
X Liceum Profilowane
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 7 Specjalna
ul. Grzegorzewskiej 6, 10-048 Olsztyn, tel. (089) 527 68 34
e-mail: oswnies@poczta.onet.pl
<http://oswnies.olsztyn.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kornela Makuszyńskiego
Szkoła Podstawowa Nr 8 Specjalna
Szkoła Podstawowa Nr 28 Specjalna
Gimnazjum Nr 18 Specjalne
Gimnazjum Nr 21 Specjalne
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 6
Al. Piłsudskiego 42, 10-450 Olsztyn, tel. (089) 533 52 80

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Nr 21 Specjalna
Gimnazjum Nr 19 Specjalne
ul. Wojska Polskiego 35, 10-228 Olsztyn, tel. (089) 513 15 63
e-mail: zss.olsztyn@info.progman.pl

powiat bartoszycki

Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Nr 6 Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Limanowskiego 9, 11-200 Bartoszyce, tel./ fax (089) 762 28 71
e-mail: soswbartoszyce@poczta.onet.pl

powiat braniewski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna
- oddział dla uczniów z autyzmem
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Moniuszki 22 E, 14-500 Braniewo, tel. (055) 620 83 00, fax (055) 620 83 03
e-mail: oswbraniewo@go2.pl
<http://osw.braniewo.prv.pl/>

Gimnazjum Specjalne
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Rzemieślnicza 4, 14-500 Braniewo, tel. (055) 620 83 00, fax (055) 620 83 03
e-mail: oswbraniewo@go2.pl
<http://osw.braniewo.prv.pl/>

powiat działdowski

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 20, 13-200 Działdowo, tel. (023) 697 21 76 wew. 23,

fax (023) 697 76 27
e-mail: orew.dzialdowo@psouu.org.pl, orew_dzialdowo@op.pl
www.psouudzialdowo.org
- oddziały dla uczniów z autyzmem

powiat ełcki

Szkoła Podstawowa Specjalna i Gimnazjum Specjalne Zgromadzenia Sióstr Benedyktyn Misjonarek

ul. Kilińskiego 2, 19-300 Ełk, tel. (087) 610 20 39, fax (087) 621 34 74
e-mail: sps.zsbm@eol.pl
<http://www.teczowydom.elk.pl/dzial-witamy>

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2

Gimnazjum Specjalne Nr 1

Gimnazjum Specjalne Nr 2

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4 Specjalna

ul. Grajewska 16 A, 19-300 Ełk, tel. (087) 610 37 42, tel./ fax (087) 610 41 18
<http://sosw.miastoelk.pl/>

powiat giżycki

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Dąbrowskiego 15, 11-500 Giżycko, tel. (087) 429 29 09 wew. 21

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Białostocka 3, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 36 59

powiat gołdapski

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Wojska Polskiego 18, 19-500 Gołdap, tel. (087) 615 11 60

Zespół Szkół Zawodowych

Szkoła Zasadnicza Specjalna

ul. Jaćwieska 14, 19-500 Gołdap, tel. (087) 615 04 40

powiat iławski

Zespół Szkół im. Władysława Broniewskiego

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Gdańska 25, 14-260 Lubawa, tel. (089) 645 26 31, 645 26 37 , 648 25 53
e-mail: zs-sekretariat@zs.lubawa.pl

<http://www.zs.lubawa.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna im. Janusza Korczaka
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Kościuszki 23 A, 14-200 Iława, tel. (089) 648 25 53

powiat kętrzyński

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 6
Gimnazjum Specjalne Nr 4
Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr
ul. Sikorskiego 76, 11-400 Kętrzyn, tel. (089) 751 23 55
e-mail: soswketrzyn@poczta.onet.pl
<http://www.soswketrzyn.republika.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Jana Pawła II
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
Gimnazjum Specjalne Nr 2
Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 2
ul. Krasickiego 7, 11-440 Reszel, tel. (089) 755 00 12, fax (089) 755 03 44
<http://sosw.reszel.pl/>

powiat lidzbarski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
Gimnazjum Specjalne Nr 3
ul. Szkolna 3, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. (089) 767 25 85
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Mazurska 2, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel./ fax (089) 767 25 85
e-mail: lidzbarksosw@poczta.onet.pl

powiat mragowski

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
Przedszkole
Szkoła Podstawowa
Gimnazjum
ul. Kolejowa 13, 11-730 Mikołajki, tel. (087) 421 55 70, fax (087) 421 99 81
<http://www.orewmikolajki.mazury.pl/>

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Nr 2
- oddział dla uczniów z autyzmem
Gimnazjum Nr 5
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2
ul. Królewiecka 42, 11-700 Mragowo, tel. (089) 741 20 24

powiat nidzicki

Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno- Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży z Upośledzeniem Umysłowym

ul. Krzywa 9, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 21 53

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Przystosowująca do Pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Wyborska 12, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 27 34

powiat nowomiejski

Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida

Szkoła Zasadnicza Specjalna

ul. 3 Maja 24, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie, tel. (056) 474 26 34, 472 60 20,

fax (056) 056 47 260 37

e-mail: zsimc.k.norwida@wp.pl

<http://www.norwid.eu/>

powiat olecki

Centrum Edukacji przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Olecku

Specjalna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnym

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

ul. Armii Krajowej 26, 19-400 Olecko, tel./ fax (087) 520 33 85

<http://www.powiat.olecko.pl/ce/>

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Głuchych im. Św. Filipa Smaldone

ul. Słowiańska 2, 19-400 Olecko, tel. (087) 520 30 62

e-mail: osw_gluchych_olecko@poczta.fm

<http://www.oswg.olecko.pl/>

powiat olsztyński

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Gdańska 1, 11-300 Biskupiec, tel. (089) 715 42 01

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Specjalna Szkoła Podstawowa

Specjalne Gimnazjum

Specjalna Szkoła Przystosowania do Pracy

Żardeniki 34, 11-320 Jeziorany, tel. (089) 718 10 23

e-mail: soswzardeniki@poczta.onet.pl

<http://www.soswzardeniki34.republika.pl/>

Publiczny Specjalny Katolicki Ośrodek Edukacyjno - Wychowawczy

Specjalna Szkoła Podstawowa dla uczniów z upośledzeniem umysłowym

w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnością sprzężoną

Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym

w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnością sprzężoną

**Specjalne Gimnazjum dla uczniów z upośledzeniem umysłowym
w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnością sprzężoną**
Kruzy 18, 11-311 Kolno, tel. (089)716 32 16
e-mail: pskoew.kruzy@poczta.tp.pl

powiat ostródzki

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
ul. Grunwaldzka 19 A, 14-100 Ostróda, tel. (089) 646 49 29
http://psouu.ostroda.free.ngo.pl/_/

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Konopnickiej
Specjalna Szkoła Podstawowa
Gimnazjum Specjalne
Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy
ul. Grunwaldzka 13, 14-100 Ostróda, tel. (089) 646 30 73, 646 26 51
e-mail: sosw-ostroda@wp.pl
<http://oswostroda.edupage.org/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Zawodowa Szkoła Specjalna
ul. Olsztyńska 9 A, 14-310 Miłakowo, tel. (089) 758 74 06

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Specjalna Szkoła Podstawowa
Gimnazjum Specjalne
Szkoła przystosowująca do zawodu
Szymanowo 2, 14-300 Morąg, tel./ fax (089) 757 45 69, tel. (089) 757 63 53
e-mail: sosw@interia.pl
<http://www.szymanowo.edu.pl/>

powiat piski

Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
(prowadzony przez Stowarzyszenie „Przymierze – Ziemia Piska”)
Pl. Daszyńskiego 11 A, 12-200 Pisz, tel./ fax (087) 423 24 95, tel. (087) 424 05 14
e-mail: orew@ziemiapiska.free.ngo.pl
<http://ziemiapiska.free.ngo.pl/>

Ośrodek Szkolno –Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
Łupki 15, 12-200 Pisz, tel. (087) 423 48 57

powiat szczycieński

**Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Warmińsko – Mazurski Oddział
Wojewódzki w Olsztynie**

al. Wojska Polskiego 4, tel. (089) 526 95 49 e-mail: tdp@mail.olsztyn.pl
**Niepubliczna Podstawowa Szkoła Specjalna przy Ponadlokalnym Centrum
Rehabilitacyjno-Edukacyjne dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
im. Jana Pawła II**
ul. Pasymaska 21 A, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 34 37 wew. 14
<http://www.szkołaspecjalna.promyk.org.pl/o-nas.php>

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Janusza Korczaka
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 5
Gimnazjum Specjalne Nr 3
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 1
ul. Janusza Korczaka 4, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 21 06, fax (089) 623 10 68
e-mail: sosw.szczytno@wp.pl
<http://szczytno-sosw.bip-wm.pl/public/>

powiat węgorzewski

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Marii Konopnickiej
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3
Gimnazjum Specjalne Nr 2
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 1
ul. Zamkowa 34, 11-600 Węgorzewo, tel. (087) 427 00 30, fax (087) 427 00 60
e-mail: sosw.wegorzewo@wp.pl
<http://www.soswwegorzewo.pl/>

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA INTEGRACYJNE LUB Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI:

Elbląg

Przedszkole z Grupami Integracyjnymi Nr 15
ul. Kpt. Diaczenki 24, 82-300 Elbląg, tel. (055) 233 71 59

Przedszkole z oddziałami integracyjnymi Nr 19
ul. Ślusarska 8, 82-300 Elbląg, tel./ fax (055) 641 65 55

Olsztyn

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3
ul. Wańkowicza 1, 10-684 Olsztyn, tel. (089) 542 90 15, 542 90 51
e-mail: szkol@zso3.olsztyn.pl, dyrektor: gierb@zso3.olsztyn.pl
<http://www.zso3.olsztyn.pl/>
Szkoła Podstawowa Nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi
tel. (089) 542 40 90, 542-90-15 lub 51
<http://www.sp25.zso3.olsztyn.pl/>
Gimnazjum Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi
tel. (089) 542 62 90
e-mail: szkol@gim9.zso3.olsztyn.pl
<http://www.gim9.zso3.olsztyn.pl/>
IX Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi

IX Liceum Profilowane z Oddziałami Integracyjnymi

tel. (089) 542 93 68

e-mail: szkol@lo9.zso3.olsztyn.pl

<http://www.lo9.zso3.olsztyn.pl/>

powiat bartoszycki

Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 4

ul. Bema 49, 11-200 Bartoszyce, tel. (089) 764 13 88

e-mail: pppnr4@op.pl

<http://ppnr4.prv.pl/>

powiat elbląski

Przedszkole z Grupami Integracyjnymi Nr 15

ul. Diaczenki 24, 82-300 Elbląg, tel. (055) 233 71 59

e-mail: przedszkole15@op.pl

Przedszkole Nr 19 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Ślusarska 8, 82-300 Elbląg, tel. (055) 641 65 55

e-mail: ekalińska@wp.pl

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi

Zielonka Pasłęcka 17, 14-400 Pasłęk, tel./ fax (055) 248 70 70

powiat giżycki

Przedszkole Miejskie Nr 1 z Oddziałem Integracyjnym

ul. Drzymały 9, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 33 97

Szkoła Podstawowa Nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika

ul. Wiejska 50, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 21 35

powiat iławski

Przedszkole Miejskie Nr 2 Integracyjne

ul. Kasprowicza 3, 14-200 Iława, tel./ fax (089) 649 34 93

e-mail: przedszkolenr2@op.pl

Gimnazjum Samorządowe Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wiejska 11, 14-202 Iława, tel. (089) 649 56 61

powiat kętrzyński

Miejskie Przedszkole Integracyjne "Malinka"

ul. Obrońców Westerplatte 16, 11-400 Kętrzyn, tel. (089) 751 24 66

**Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Macieja Kalenkiewicza „Kotwiczka”**

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum

ul. Kazimierza Wielkiego 12, 11-400 Kętrzyn, tel./ fax (089) 751 81 71

e-mail: sp5@pro.onet.pl

<http://zszoiketrzyn.com/>

powiat mragowski

Przedszkole Publiczne Nr 2 „Bajka” z Oddziałem Integracyjnym

ul. Kopernika 5, 11-700 Mragowo, tel. (089) 741 26 13, 741 20 13

e-mail: przedszkolebajka@op.pl

powiat nidzicki

Zespół Szkół Nr 2

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z oddziałami integracyjnymi

im. Michała Kajki

Publiczne Gimnazjum Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Michała Kajki

ul. Karola Barke 3, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 22 30

powiat olecki

Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Zielona 1, 19-400 Olecko, tel. (087) 520 32 12

e-mail: pzoirolecko@op.pl

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnym

Gąski 14, 19-400 Olecko, tel. (087) 523 03 76

e-mail: szkolagaski14@op.pl

<http://www.spg.olecko.edu.pl/>

Zespół Szkół

<http://zsolecko.prv.pl/>

Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnym

<http://sp4.olecko.edu.pl/>

Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Osiedle Siejnik I 14, 19-401 Olecko, tel. (087) 523 91 00

e-mail: gim1@um.olecko.pl

<http://www.gimnazjum.olecko.pl/>

Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi

Kijewo 29, 19-404 Wieliczki, tel. (087) 523 04 60, 0513 054 781

e-mail: umol10@home.webmedia.pl

www.kijewo.yoyo.pl

powiat szczycieński

Miejskie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Żłobkowym Nr 3 „Promyczek”

ul. M. Konopnickiej 70, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 26 13

e-mail: przed3szcz@wp.pl

Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi Nr 2

im. Wojciecha Kętrzyńskiego

ul. Kętrzyńskiego 6, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 28 32

e-mail: spszczytno@poczta.onet.pl

<http://szcztytno-sp2.bip-wm.pl/public/>

Gimnazjum z oddziałami integracyjnymi Nr 2 im. Polskich Olimpijczyków
ul. Lanca 1, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 21 72
e-mail: gim2@gim2.szczytno.pl
<http://gim02.prv.pl/>

Zespół Szkół Zawodowych Nr 2
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Polska 18, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 28 24
e-mail: zs2szczytno@poczta.onet.pl
www.zs2szczytno.pl

powiat węgorzewski

Samorządowe Przedszkole z grupą integracyjną im. Kubusia Puchatka
ul. Jasna 12, 11-600 Węgorzewo, tel. (087) 427 32 77
e-mail: kubusprz@onet.poczta.pl

■ PRZEDSZKOLA I SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJACE NA RZECZ OSÓB Z AUTYZMEM

Olsztyn

**Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom
o Podobnych Zaburzeniach w Rozwoju**
ul. Jarocka 51/1, 10-699 Olsztyn, tel. (089) 678 14 79
e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl

Stowarzyszenie prowadzi:

Zespół Placówek Edukacyjnych w Olsztynie

Przedszkole Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi Nr 25 „Zielona Dolinka”

Publiczne Przedszkole Specjalne Nr 11 „Zielona Dolinka”

*Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 dla Dzieci z Autyzmem
i Niepełnosprawnościami Sprzężonymi*

*Publiczne Gimnazjum Specjalne nr 1 Dla Uczniów z Autyzmem,
Sprzężonymi Niepełnosprawnościami Oraz z Upośledzeniem Umysłowym
w Stopniu Umiarkowanym Lub Znacznym*

ul. Edwarda Turowskiego 1, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 538 92 50,
fax (089) 538 92 51
e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl
<http://www.zpe.olsztyn.pl/>

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Jeżeli jesteś w trudnej sytuacji życiowej,
spowodowanej wychowywaniem dziecka z autyzmem,
masz prawo skorzystać z różnych form wsparcia
oferowanego w ramach pomocy społecznej
przez ośrodek pomocy społecznej (OPS).

Spełniając warunki dotyczące dochodów, możesz starać się w OPS m.in. o zasiłek celowy. Natomiast niezależnie od dochodów masz prawo do pomocy w formie pracy socjalnej, poradnictwa oraz specjalistycznych usług opiekuńczych (pomoc dla Twojego dziecka).

■ SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (SUO)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (SUO) są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Wsparcie w postaci usług przyznaje się osobom, które wymagają pomocy innych. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala w decyzji administracyjnej ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W ramach SUO prowadzone jest m.in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym także wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji, asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, t.j. współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wszechstronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług. W ramach usług mogą być realizowane zalecenia przekazywane przez terapeutów do pracy w domu. Specjalistyczne usługi są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in.: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. Osoby te muszą także posiadać określony w przepisach staż pracy.

■ **UWAGA** ► Specjalistyczne usługi opiekuńcze są szczególnie cenną formą wspomagania umożliwiającą m.in.:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży intensywnych form kompleksowych oddziaływań (najlepiej przez współpracę osób świadczących SUO ze specjalistycznym ośrodkiem, w którym będą przygotowywane programy terapeutyczne, rehabilitacyjne i edukacyjne),

- pomoc asystenta w różnych sytuacjach życiowych – w placówkach edukacyjnych oraz aktywizacji społecznej i zawodowej, a także w integracji społecznej w codziennym życiu.

SUO przyznawane są niezależnie od dochodów. Jednak poziom dochodów odgrywa rolę przy ustalaniu odpłatności za korzystanie z usług. W przypadku dochodu poniżej 477 zł netto na osobę w rodzinie, usługi te realizowane są nieodpłatnie, w przypadku przekroczenia tego progu są współfinansowane w różnym stopniu przez świadczeniobiorcę.

» WAŻNE! «

Jeżeli chcesz starać się o specjalistyczne usługi opiekuńcze:

- należy złożyć w Ośrodku Pomocy Społecznej podanie o przyznanie tej formy pomocy (na kopii podania poprosz o potwierdzenie jego złożenia, podanie możesz także posłać listem poleconym),
- konieczne jest dołączenie zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza psychiatrę, które określa potrzebę korzystania z usług,
- OPS przeprowadzi wywiad środowiskowy,
- OPS powinien wydać decyzję administracyjną dot. przyznania bądź nie tej formy pomocy,
- usługi przysługują niezależnie od tego czy rodzic zrezygnował z pracy, by opiekować się dzieckiem czy też pracuje,
- fakt, że dziecko chodzi do przedszkola czy szkoły nie stanowi powodu odmowy przyznania usług.

Więcej na temat SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi można przeczytać na stronie internetowej Fundacji SYNAPSIS:

www.synapsis.waw.pl/images/stories/poradnictwo/informacje_dla_rodzicow/suo_10_2006.pdf

■ ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE – ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (np. pokrycie kosztów zakupu leków, opłacenie specjalistycznej terapii, niedostępnej w ramach publicznej służby zdrowia, pokrycie kosztów dojazdu na terapię, zakup żywności, opału).

Zasiłek ten przyznawany jest rodzinom, w których miesięczny dochód netto (po odjęciu składek emerytalno-rentowych, zdrowotnych i ew. alimentów płaconych przez członka rodziny) nie przekracza 351 zł na osobę.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach rodzinie przekraczającej kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości 351 zł lub 477 zł.

Z podaniem o zasiłek celowy należy zwrócić się do OPS w miejscu zamieszkania. W trakcie procedury przyznawania pomocy zostanie przeprowadzony wywiad środowiskowy przez pracownika socjalnego; trzeba będzie dostarczyć także informacje o dochodach rodziny.

■ PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Praca socjalna świadczona jest przez pracownika socjalnego i ma na celu wsparcie osób i rodzin (m.in. rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej), opiekujących się osobą z autyzmem. W ramach pracy socjalnej można oczekiwać wsparcia w pokierowaniu gdzie i jak załatwić sprawy związane np. z uzyskaniem dla dziecka stosownego orzeczenia, świadczeń. Pracownik socjalny powinien wspierać rodzinę także w szukaniu miejsc, w których można uzyskać pomoc dla dziecka, młodej czy dorosłej osoby z autyzmem, kierować do innych instytucji pomocowych. Praca socjalna i poradnictwo świadczone są osobom i rodzinom bez względu na posiadany przez nie dochód. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy dot. funkcjonowania rodziny, w tym problemy związane z opieką nad osobą niepełnosprawną. Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej w tej sprawie.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 19 kwietnia 2005 r.
w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2005 r., nr 77, poz. 672),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r.
w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem specjalistycznych usług opiekuńczych możesz kontaktować się z:

Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Elblągu

ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg, tel. (055) 237-45-00, fax 055 232-74-79,
e-mail: mfabians@uw.olsztyn.pl

Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Elku

ul. Mickiewicza 15, 19-300 Elk, tel. 087 610 12 52, fax. 087 621-17-57 ,
e-mail: elk@uw.olsztyn.pl

Wydziałem Polityki Społecznej w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim

Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, tel. (089) 523 27 70, fax (089) 523 22 59
e-mail: sekrps@uw.olsztyn.pl

Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie

ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn, (089) 521 95 00, fax (089) 521 95 09
e-mail: rops@warmia.mazury.pl;

rops.bron@warmia.mazury.pl - biuro ds. rehabilitacji osób niepełnosprawnych
<http://wrota.warmia.mazury.pl/content/blogcategory/243/543/lang,pl/>

- **Gdzie szukać informacji?** ► W zależności od tego czy mieszkasz w gminie miejskiej, miejsko-wiejskiej, wiejskiej, ośrodek pomocy społecznej może nosić nazwę: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Informacje o Ośrodku Pomocy Społecznej w Twojej gminie możesz uzyskać w Urzędzie Gminy (Miasta).

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Jeżeli wychowujesz dziecko niepełnosprawne (tj. z orzeczoną niepełnosprawnością), masz prawo do ubiegania się o świadczenia rodzinne (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie pielęgnacyjne). Świadczenia te mają na celu pokrycie, choćby częściowe, wydatków związanych z wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego.

■ ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

Zasiłek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie) przyznawany jest zarówno dzieciom, jak i dorosłym, niezależnie od dochodów rodziny. Podstawą do jego przyznania jest m.in. złożenie wniosku oraz udokumentowanie niepełnosprawności danej osoby.

■ ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przyznawany jest na okres zasiłkowy trwający od września do końca sierpnia roku kolejnego. W przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko: 18 r.ż. lub do końca nauki w szkole (nie dłużej niż do ukończenia 21 r.ż.), do 24 r.ż., jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: 48 zł na dziecko do 5 r.ż., 64 zł na dziecko pomiędzy 5, a 18 r.ż. oraz 68 zł na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.

Uwaga: Od listopada 2009 r. wysokość zasiłku rodzinnego wypłacanego miesięcznie

wyniesie: **68 zł** na dziecko do 5 r. ż.; **91 zł** na dziecko w wieku 6-18 lat i **98 zł** na dziecko w wieku 19-24 lata.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu m.in.:

- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** (400 zł miesięcznie; maksymalnie przez 72 miesiące jeżeli rodzic przebywa na urlopie wychowawczym, by sprawować opiekę nad dzieckiem z orzeczoną niepełnosprawnością albo o znacznym stopniu niepełnosprawności),
- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** (60 zł miesięcznie do ukończenia 16 r.ż., jeżeli dziecko ma wydane orzeczenie o niepełnosprawności, 80 zł miesięcznie na dziecko powyżej 5 r.ż. do 24 r.ż. jeżeli legitymuje się ono orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności),
- **rozpoczęcia roku szkolnego** (jednorazowo 100 zł dla dziecka, które rozpoczęło roczne przygotowanie przedszkolne – tzw. klasę 0, uczęszczającego do szkoły).

■ ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE

Świadczenie pielęgnacyjne (520 zł miesięcznie) przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. W przypadku dziecka do 16 r.ż. w orzeczeniu powinny być zaznaczone łącznie wskazania: konieczności stałej lub długotrwałej opieki, lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W przypadku osoby pow. 16 r.ż. wymagane jest orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

- **Gdzie ubiegać się o świadczenie?** ► Świadczenia rodzinne są przyznawane i wypłacane przez Urząd Gminy bądź Urząd Miasta. W niektórych gminach może być to także Ośrodek Pomocy Społecznej (wydział świadczeń rodzinnych). Zasiłek pielęgnacyjny może być wypłacany przez OPS lub oddział ZUS.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2005 r., nr 105, poz. 881 z późn. zm.),
Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., nr 130, poz. 903).*

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jeżeli chcesz korzystać z uprawnień i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, Twoje dziecko powinno mieć wydane orzeczenie o niepełnosprawności (dla osób do 16 roku życia) lub orzeczenie o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia).

Orzeczenia te są wydawane na wniosek osoby zainteresowanej (lub jej przedstawiciela prawnego) na określony czas, zazwyczaj na 2-3 lata (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może być wydane bezterminowo). Orzeczenia te wydają Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w miastach na prawach powiatu są to Miejskie Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Aby otrzymać orzeczenie należy:

- złożyć do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wypełniony wniosek o wydanie orzeczenia,
- dołączyć do wniosku zaświadczenie lekarskie na określonym druku wypełnione przez lekarza, pod którego opieką znajduje się dana osoba (wskazane jest, aby w przypadku osoby z autyzmem lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, był to lekarz psychiatra),
- dołączyć do wniosku kserokopię dokumentacji medycznej, wyników badań, konsultacji, opinie psychologiczne, opinie pedagogiczne (dokumenty odnoszące się do potwierdzenia stanu zdrowia). Druk wniosku i zaświadczenia lekarskiego można otrzymać w siedzibie zespołu orzekającego,
- orzeczenie wydawane jest po przeprowadzeniu oceny stanu zdrowia – osoba zainteresowana jest wzywana na posiedzenie składu orzekającego, jeżeli lekarz wystawiający zaświadczenie, stwierdzi, że jest w stanie stawić się.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera m.in. wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Orzeczenie jest decyzją administracyjną. Od negatywnej decyzji można się odwołać w terminie 14 dni od jej otrzymania.

W przypadku negatywnej decyzji drugiej instancji, można odwoływać się do Sądu Rejonowego, Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Druga instancja w procesie orzekania to: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (to tam kierowane są odwołania od decyzji zespołów powiatowych).

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o Wojewódzkim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz o Powiatowych Zespołach ds. Orzekania o Niepełnosprawności można uzyskać w Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie Powiatu.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu

ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg, tel./ fax (055) 232 74 26,
tel. (055) 233 70 01 wew. 2403

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu Oddział Zamiejscowy w Olsztynie

ul. Pstrowskiego 28 B, 10-602 Olsztyn, tel./ fax (089) 542 65 73

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu Oddział Zamiejscowy w Ełku

ul. Mickiewicza 15, 19-300 Ełk, tel./ fax (087) 621 36 77

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bartoszczycach

ul. Pieniężnego 10 A, 11-200 Bartoszyce tel. fax (089) 762 97 50 lub tel. 762 97 47

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Braniewie

ul. Plac Piłsudskiego 2, 14-500 Braniewo, tel/fax. (055) 644 29 55

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Działdowie

ul. Wł. Jagiełły 46 (023) 697-22-63

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu (powiat grodzki)

ul. Winna 9, 82-300 Elbląg , tel. (055) 235 97 88

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Elblągu (powiat ziemski)

ul. Komeńskiego 40, ul. 82-300 Elbląg, (055) 232 73 18

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ełku

ul. Kilińskiego 36, 19-300 Ełk, (087) 621 64 85

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Giżycku

ul. Smętka 5, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 38 79

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kętrzynie

ul. Daszyńskiego 30, 11-400 Kętrzyn, te. (089) 751-14-12

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mrągowie

ul. Warszawska 53, 11-700 Mrągowo, tel. (089) 743-33-60

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim

ul. Grunwaldzka 3, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie, tel. (056) 474-31-96

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Olsztynie

Plac Bema 5, 10-516 Olsztyn, tel. (089) 523 28 04, 523 28 05, fax (089) 523 28 07

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Olsztynie

ul. Prosta 23 a, 10-028 Olsztyn, tel. (089) 535 25 59

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Ostródzie

ul. Kościuszki 2, 14-100 Ostróda, tel. (089) 642 73 88

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Szczytnie

ul. Wielbarska 4, 12-100 Szczytno, tel. (089) 623-11-69

■ **LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ**

Jeżeli jest już wydane orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, możesz postarać się o legitymację osoby niepełnosprawnej. Legitymację wydaje Powiatowy

Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Legitymacja uprawnia m.in. do korzystania z ulgowych przejazdów PKP i PKS (78% ulga w przejazdach na leczenie i rehabilitację, w tym na turnusy rehabilitacyjne).

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 1328).*

■ ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

Zasady przyznawania ulg na przejazdy komunikacją lokalną (gminną, miejską) określają przepisy lokalne – uchwała Rady Gminy/ Miasta. Oznacza to, że w poszczególnych gminach, miastach obowiązujące przepisy są inne.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, jakie ulgi przysługują osobom niepełnosprawnym w przejazdach komunikacją lokalną w danej gminie, można uzyskać u przewoźnika (np. zakład transportu miejskiego) lub przeczytać w regulaminie przewozów środkami komunikacji gminnej.

Na stronie internetowej Zarządu Komunikacji Miejskiej w **Elblągu** umieszczona jest informacja o taryfach przewozowych osób niepełnosprawnych:
<http://www.zkm.elblag.com.pl/uprawn.htm>

Informacja dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w **Olsztynie** znajduje się na stronie:
http://www.mpkolsztyn.pl/site/page.php?id_menu=185

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

■ TURNUS REHABILITACYJNY

Jest to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoba niepełnosprawna (posiadająca stosowne orzeczenie) może ubiegać się o dofinansowanie do turnusu pod warunkiem, że:

- zostanie skierowana na turnus na wniosek lekarza, pod opieką którego się znajduje,
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,

- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę,
- nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu,
- złoży oświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów,
- zobowiąże się do przedstawienia na turnusie, podczas pierwszego badania lekarskiego, informacji stanie zdrowia, sporządzonej nie wcześniej niż 3 mies. przed datą rozpoczęcia turnusu, wystawionej przez lekarza, pod którego opieką obecnie się znajduje.

O dofinansowanie do udziału w turnusie może także ubiegać się opiekun osoby niepełnosprawnej. W przypadku starań o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie brane są pod uwagę dochody. Przeciętny miesięczny dochód, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie powinien przekraczać kwoty 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Istnieje możliwość otrzymania dofinansowania w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego, ale wówczas kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony. Wniosek o dofinansowanie składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

■ Gdzie szukać informacji? ► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Ogólnokrajowy rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych oraz niezbędne informacje i druki wniosków można na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: www.ebon.mps.gov.pl

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 listopada 2007 r.
w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694).*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach

ul. Pieniężnego 10a, 11-200 Bartoszyce, tel./ fax (089) 762 97 50, tel. (089) 762 97 51

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Braniewie

Plac Piłsudskiego 2, 14-500 Braniewo, tel./ fax (055) 644-29-55

e-mail: pcpr@pcprbraniewo.pl, pcprbraniewo@o2.pl

<http://www.pcprbraniewo.pl/>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie

ul. Wł. Jagiełły 15, 13-200 Działdowo, tel. (023) 697 22 63

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu

ul. Komeńskiego 40, 82-300 Elbląg, tel. (055) 233 71 43, tel./ fax (055) 233 62 82

email: pcpr14@elblag.home.pl

<http://pcpr.bip.powiat.elblag.pl/>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku

ul. Piłsudskiego 5, 19-300 Ełk, tel. (087) 621 15 50, fax (087) 621 15 51

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku

ul. Smętka 5, 11-500 Giżycko, tel./ fax (087) 429 10 89

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi

ul. Wolności 11, 19-500 Gołdap, tel./ fax (087) 615 24 73
e-mail: pcprgoldap@op.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie

ul. 1 Maja 8a, 14-500 Iława, tel. (089) 649 04 50, fax (089) 648 63 17

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie

ul. Sikorskiego 49, 11-400 Kętrzyn, tel./ fax (089) 751 09 00
e-mail: pcprketrzyn@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie

ul. Warszawska 53, 11-700 Mrągowo, tel. (089) 743 33 60, fax (089) 743 33 70
e-mail: pcpr@powiat.mragowo.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy

ul. Traugutta 13, 13-100 Nidzica, tel./ fax (089) 6254428
e-mail: pcprnidzica@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim

ul. Grunwaldzka 3, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie, tel. (056) 474 31 96, 472 56 00

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku

ul. Gołdapska 23, 19-400 Olecko, tel. (087) 520 34 30, fax (087) 520 47 20
e-mail: pcpr@powiat.olecko.pl
www.pcpr.powiat.olecko.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie

Pl. Bema 5, 10-516 Olsztyn, tel. (089) 523 28 00, fax (089) 523 28 02
e-mail: pcpr@powiat-olsztynski.pl
www.pcpr-powiatolsztynski.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie

ul. Mickiewicza 32, 14-100 Ostróda, tel. (089) 646 04 05, 646 04 07
fax (089) 642 29 65

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz

ul. Piaskowa 2, 12-200 Pisz, tel. (087) 424 1138, fax (087) 424 11 39
e-mail: pcpr@powiat.pisz.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie

ul. Konopnickiej 70, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 97 10

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie

ul. Gen. J. Bema 16A, 11-600 Węgorzewo, tel./ fax (087) 427 06 43
e-mail: pcpr.wegorzewo@op.pl, pcpr_wegorzewo@wp.pl
www.pcprwegorzewo.esite.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu

ul. Winna 9, 82-300 Elbląg, tel. (055) 230 60 00, fax (055) 230 60 02
e-mail: mops@mops.elblag.pl
www.mops.elblag.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie

ul. Knosały 3/5, 10-515 Olsztyn, tel. (059) 534 04 14, 534 97 50, 527 66 16, 527 66 16

fax (059) 534 05 38

www.mops.olsztyn.prv.pl

■ DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH

Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie mogą starać się o dofinansowanie zakupu sprzętu mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz technicznych. Nie ma określonej listy tych sprzętów. Przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja bariery technicznej powinna powodować sprawniejsze działanie takiej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym. Przez bariery w komunikowaniu się należy rozumieć ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Likwidacja bariery w komunikowaniu się ma powodować umożliwienie osobie niepełnosprawnej sprawniejsze i bardziej swobodne porozumiewanie się oraz przekazywanie informacji.

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się oraz technicznych wynosi do 80% kosztów tego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych może być przyznawane raz na trzy lata.

O dofinansowanie to mogą ubiegać się osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, stopniem niepełnosprawności. Dofinansowanie przyznaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR). Tam też można otrzymać i złożyć stosowny wniosek.

■ Gdzie szukać informacji? ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 czerwca 2002 r.
w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków
Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 861 z późn. zm.).*

VII. WSPARCIE DLA DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

Osoby dorosłe z autyzmem
lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi,
które zakończyły edukację

(maksymalnie mogą uczyć się do 24 r.ż.)
nie mają obecnie dostatecznego dostępu
do zróżnicowanych ofert
w zakresie dziennej aktywności
czy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Rodzice mogą poszukiwać miejsca w następujących placówkach:

■ ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

W ramach systemu pomocy społecznej funkcjonują Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS), które są przeznaczone dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to zazwyczaj dzienne ośrodki wsparcia, choć mogą także funkcjonować jako ośrodki całonocnego, okresowego pobytu. W większości są prowadzone przez Ośrodki Pomocy Społecznej, rzadziej przez organizacje pozarządowe.

ŚDS są ukierunkowane na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników zajęć oraz ich rozwój, działania zmierzające do poprawy funkcjonowania i jakości życia poprzez rozwijanie umiejętności, zdolności i zainteresowań.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728).

- **Gdzie szukać informacji?** ► O tym, czy w Twojej miejscowości funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, możesz dowiedzieć się w Ośrodku Pomocy Społecznej,
Wydziale Polityki Społecznej w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim
Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, tel. (089) 523 27 70, fax (089) 523 22 59
e-mail: sekrps@uw.olsztyn.pl
lub
Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn, (089) 521 95 00, fax (089) 521 95 09
e-mail: rops@warmia.mazury.pl;
rops.bron@warmia.mazury.pl - biuro ds. rehabilitacji osób niepełnosprawnych
<http://wrota.warmia.mazury.pl/content/blogcategory/243/543/lang.pl/>

Elbląg

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Elblągu

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Saperów 14 d, 82-300 Elbląg, tel. (055) 233 75 93, 643 97 77
e-mail: psouu.elblag@elblag.com.pl, zk.elblag@psouu.org.pl
<http://www.psouu.elblag.com.pl>

Środowiskowy Dom Samopomocy

Przezmark 5, 82-310 Elbląg, tel. (055) 231 28 47
e-mail: dpskrokus@interia.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Winna 9, 82-300 Elbląg, tel. (055) 235 11 23
e-mail: sds-winna@wp.pl

Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „Lazarus”
Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Skrzydlata 15a, 82-300 Elbląg, tel. (055) 642 71 11
e-mail: lazarus@lazarus.nonprofit.pl, lazaruselblag@poczta.onet.pl
www.lazarus.nonprofit.pl

Olsztyn

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Knosały 3/5, 10-015 Olsztyn, tel./ fax (089) 534 05 38
www.mops.olsztyn.prv.pl
Środowiskowy Dom Samopomocy „Wyspa”
ul. Wypiańskiego 2, 10-287 Olsztyn, tel. (089) 521 04 48
e-mail: sds wyspa@o2.pl
www.mops.olsztyn.prv.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy „Dworek”
ul. Królowej Jadwigi 4, 10-123 Olsztyn, tel. (089) 527 07 53
www.mops.olsztyn.prv.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Paukszty 57, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 542 89 14

powiat bartoszycki

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Pieniężnego 10A, 11-200 Bartoszyce, tel. (089) 762 97 83, (089) 762 97 81
e-mail: sds.mops.bartoszyce@poczta.internetdsl.pl

powiat braniewski

Środowiskowy Dom Samopomocy „Bajka”
ul. Sienkiewicza 2, 14-520 Pieniężno, tel. (055) 243 64 56

powiat działdowski

Działdowskie Centrum Caritas im. Abp. A. J. Nowowiejskiego
Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Księżodworska 23, 13-200 Działdowo, tel. (023) 697 27 63, 697 27 04,
fax (023) 697 28 55
e-mail: dzialdowo@caritas.pl
www.dzialdowo.caritas.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Jeleńska 26, 13-230 Lidzbark Welski, tel.(023) 696 15 06
e-mail: mopslidzbark@wp.pl

powiat elbląski

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Gronowska 4, 82-331 Jegłownik, tel. (055) 236 25 54, 231 24 37
e-mail: sdsjeglownik@o2.pl

powiat ełcki

Środowiskowy Dom Samopomocy "Tęczowy Dom"

(prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek)
ul. Kilińskiego 2, 19-300 Ełk, tel. (087) 610 20 39, fax (087) 621 34 74
e-mail: sds.elk@wp.pl, tdom@eol.pl
www.teczowydom.elk.pl

powiat giżycki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Warszawska 31, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 12 57
e-mail: brasima@wp.pl
www.dps-gizycko.pl/sds.html

Ryńskie Stowarzyszenie Integracji Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Rysipon - "Dar Serca"

ul. Mazurska 7/3, 11-520 Ryn, tel. (087) 421 85 17
http://www.rysipon.free.ngo.pl/_/

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Konrada Wallenroda 4, 11-520 Ryn, tel./ fax (087) 421 80 86
e-mail: wtzryn@wp.pl
http://www.rysipon.free.ngo.pl/_/strona/SDS.htm

powiat iławski

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Wyszyńskiego 2A, 14-200 Iława, tel. (089) 648 39 43
e-mail: psdsilawa@wp.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kupnera 18, 14-260 Lubawa, tel. (089) 645 26 70

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kościelna 1, 14-240 Susz, tel./ fax (055) 278 91 03
e-mail: mgops@susz.pl

powiat lidzbarki

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Wierzbickiego 3A, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. (089) 767 01 30
e-mail: psds@poczta.onet.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Góreckiego 7, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. (089) 767 24 97, fax (089) 767 80 53
fax (089) 767 80 42
e-mail: mopslidzbarkwarminski@wp.pl

Caritas Archidiecezji Przemysko-Warszawskiej

Środowiskowy Dom Samopomocy „Sielanka”

Henrykowo, 11-130 Orneta, tel./ fax (055) 242 27 17,
tel. kom. 0 604 480 398

e-mail: sds_henrykowo@wp.pl, efkatom@interia.pl

powiat mragowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Królewiecka 34, 11-700 Mragowo, tel. (089) 741 22 12

e-mail: sds.mragowo@wp.pl

www.sdsmragowo.yoyo.pl

powiat nidzicki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Młynarska 12, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 33 76

e-mail: sds_nidzica@onet.eu

powiat nowomiejski

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Korczaka 4, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie, tel./ fax (056) 474 49 32

e-mail: psds99@wp.pl

www.powiat-nowomiejski.pl

powiat olecki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kościuszki 29, 19-420 Kowale Oleckie, tel. (087) 610 01 69

e-mail: sds.kowaleoleckie@op.pl

www.gopskowale.hekko.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Armii Krajowej 26, 19-400 Olecko, tel. (087) 520 33 85

e-mail: dacnadziejeolecko@wp.pl

powiat ostródzki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. 11-go Listopada 25, 14-100 Ostróda, tel. (089) 646 93 34

powiat piski

Środowiskowy Dom Samopomocy Parafii Ewangelicko–Augsburskiej

Pl. Daszyńskiego 12a, 12-200 Pisz, tel. (087) 423 22 80

e-mail: sdspisz@luteranie.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

Ukta 31, 12-220 Ruciane Nida, tel. (087) 425 71 91, fax (087) 425 71 36

powiat szczycieński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Wielbarska 4, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 22 35

Środowiskowy Dom Samopomocy filia w Piasutnie
Piasutno 63, 12-140 Świątajno, tel. (089) 621 02 55

■ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) jest dla osób niepełnosprawnych, które ukończyły już edukację, miejscem rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie uzyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane m.in. przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

Uczestnikami WTZ mogą być jedynie osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności oraz z zaznaczonym w tym orzeczeniu wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii.

Efekty aktywizacji zawodowej i społecznej powinny być oceniane nie rzadziej niż co 3 lata. Z założenia terapia zajęciowa i rehabilitacja w warsztatach powinny przygotowywać osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 marca 2004 r.
w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r., nr 63, poz. 587).*

Elbląg

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Władysławowo 4, 82-300 Elbląg, tel. (055) 232 87 07
e-mail: dpskrokus@interia.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują dobrze funkcjonujące osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Tacy Sami

ul. Beniowskiego 68, 82-300 Elbląg, tel. (055) 641 04 74
e-mail: beniowskiego@wp.pl
www.wtzbeniowskiego.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują dobrze funkcjonujące osoby z autyzmem.*

Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Matki Teresy z Kalkuty

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Saperów 14 f, 82-300 Elbląg, tel. (055) 643 96 00
e-mail: wtzpracownia@op.pl
www.wtzsaperow14f.elblag.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Elblągu

e-mail: psouu.elblag@elblag.com.pl
www.psouu.elblag.com.pl

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Saperów 14d, 82-300 Elbląg, tel. (055) 233 75 93
e-mail: zk.elblag@psouu.org.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Olsztyn

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Traktorowa 35, 10-828 Olsztyn, tel. (089) 527 80 62

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci w Olsztynie

Warsztaty Terapii Zajęciowej

ul. Bałtycka 45, 10-175 Olsztyn, tel./ fax (089) 527 05 63, tel. (089) 523 92 34

e-mail: wtz@wtz.olsztyn.pl

www.wtz.olsztyn.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat bartoszycki

Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych /SION/ w Bartoszycach

ul. Bema 51a, 11-200 Bartoszyce, tel./ fax (089) 764 04 77

e-mail: sionbartoszyce@wp.pl

<http://www.sionbartoszyce.pl>

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Bema 51a, 11-200 Bartoszyce, tel. (089) 764 04 77

e-mail: sionbartoszyce@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat działowski

Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Działdowie

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Marii Skłodowskiej-Curie 20, 13-200 Działdowo, tel./ fax (023) 697 76 27 wew. 22,
tel. (023) 697 21 76

e-mail: wtz.dzialdowo@psouu.org.pl

www.psouudzialdowo.org

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat elbląski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Szpitalna 2, 82-340 Tolkmicko, tel. (055) 231 61 63 wew. 31

e-mail: dpstol@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Przyjmują osoby z autyzmem.

powiat ełcki

**Warsztat Terapii Zajęciowej
przy Katolickim Stowarzyszeniu Niepełnosprawnych Diecezji Ełckiej**
ul. Kolejowa 31, 19-300 Ełk, tel./ fax (087) 610 44 66
e-mail: terapiawtz@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat giżycki

**Ryńskie Stowarzyszenie Integracji Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych
Rysipon - "Dar Serca"**
ul. Mazurska 7/3, 11-520 Ryn, tel. (087) 421 85 17
http://www.rysipon.free.ngo.pl/_/
Warsztat Terapii Zajęciowej
ul. Konrada Wallenroda 4, 11-520 Ryn, tel./ fax (087) 421 80 86
e-mail: wtzryn@wp.pl
http://www.rysipon.free.ngo.pl/_/strona/WTZ.htm

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

**Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Koło w Giżycku**
Warsztat Terapii Zajęciowej
Siedliska 46, 11-510 Wydminy, tel./ fax (087) 420 91 10
e-mail: wtz.gizycko@psouugizycko.org.pl
http://mazury.info.pl/psouu/psouu_wtz.html

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat gołdapski

Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Ełckiej
ul. Przytorowa 5, 19-500 Gołdap, tel. (087) 615 48 18
e-mail: wtzgoldap@op.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat iławski

Warsztat Terapii Zajęciowej
ul. 1-go Maja 5a, 14-200 Iława, tel./ fax (089) 649 79 49
e-mail: wtz.ilawa@psouu.org.pl
www.wzilawa.webpark.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kupnera 18, 14-260 Lubawa, tel. (089) 645 27 96
e-mail: wtz.lubawa@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób niepełnosprawnych ruchowo.
Nie przyjmują osób z autyzmem.*

Stowarzyszenie Rozwoju i Przedsiębiorczości Ziemi Suskiej w Suszu

ul. Wybickiego 6, 14-240 Susz, tel. (055) 278 69 00, 278 60 15 wew. 41

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Piastowska 37, 14-240 Susz, tel. (055) 278 69 00
e-mail: wtzsusz@wp.pl wszystkie
www.wtzsusz.blog.onet.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują dobrze funkcjonujące osoby z autyzmem.*

powiat kętrzyński

Mazurskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Budowlana 5, 11-400 Kętrzyn, tel. (089) 752 23 78

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat mragowski

Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Koło w Mikołajkach

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kolejowa 13, 11-730 Mikołajki, tel. (087) 421 99 80
e-mail: zk.mikolajki@psouu.org.pl
www.wtzmikolajki.mazury.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat nidzicki

Warsztaty Terapii Zajęciowej

ul. Krzywa 9, 13-100 Nidzica, tel. (089) 625 21 53
e-mail: psouu_nidzica@poczta.fm

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat nowomiejski

Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II

ul. Grunwaldzka 35, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie, tel. (056) 474 28 55,
fax (056) 472 57 31
e-mail: poczta@wtznml.pl
www.wtznml.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat olecki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kopernika 6, 19-400 Olecko, tel. (087) 520 49 45
e-mail: wtz-olecko@tlen.pl
www.wtz.olecko.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat ostródzki

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Ostródzie

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Grunwaldzka 19A, 14-100 Ostróda, (089) 642 80 30
e-mail: psouu@o2.pl
http://psouu.ostroda.free.ngo.pl/_/

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Okręgowy

Warsztat Terapii Zajęciowej

Plac Jana Pawła II 1, 14-300 Morąg, tel. (089) 757 39 27
e-mail: tpdmorag@wp.pl
<http://www.tpdmorag.org.pl/>

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat olsztyński

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Garnizonowa 20, 11-040 Dobrze Miasto, tel. (089) 615 37 47
e-mail: zk.dobremiasto@psouu.org.pl
www.psouu.free.ngo.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Gdańska 1, 11-300 Biskupiec, tel. (089) 715 42 01
e-mail: psouu_biskupiec@o2.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Stowarzyszenie Na Rzecz osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Olsztynku

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Ostródzka 4c, 11-015 Olsztynek, tel. (089) 519 25 75
e-mail: jagoda.lipska@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat piski

Stowarzyszenie „Przymierze – Ziemia Piska”

Warsztat Terapii Zajęciowej
Pl. Daszyńskiego 11a, 12-200 Pisz
tel./ fax (087) 424 05 14
e-mail: wtz@ziemiapiska.free.ngo.pl
<http://ziemiapiska.free.ngo.pl/>

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat lidzbarski

Orneckie Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych

Warsztat Terapii Zajęciowej
ul. Przemysłowa 14, 11-130 Orneta, tel./ fax (055) 242 13 83
e-mail: wtz-oswon@neostrada.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Caritas Archidiecezji Przemysko–Warszawskiej w Henrykowie

Warsztat Terapii Zajęciowej
Henrykowo 7, 11-130 Orneta, tel. (055) 242 34 06

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat szczycieński

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wielbarska 4, 12-100 Szczytno, tel. (089) 624 21 88
e-mail: prol/wtz@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat węgorzewski

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Olszewo Węgorzewskie 1, 11-606 Budry, tel. (087) 437 72 79
e-mail: wtzolszewo@op.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej w Twojej gminie, powiecie można znaleźć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie lub Ośrodku Pomocy Społecznej.

■ ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

W zakładzie aktywności zawodowej (ZAZ) zatrudnia się osoby niepełnosprawne z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc. Zakład aktywności może być utworzony przez gminę, powiat, fundację, stowarzyszenie.

Olsztyn

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Paukszty 57, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 542 89 17

powiat elbląski

Zakład Aktywności Zawodowej

Kamionek Wielki 82, 82-340 Tolkmicko, tel./ fax(055) 231 37 26, tel. (055) 231 37 67

e-mail: zaz@kamionekwielki.com.pl

www.zaz.kamionekwielki.com.pl

powiat giżycki

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. 1-go Maja 30, 11-500 Giżycko, tel./ fax (087) 429 36 64

e-mail: zaz.ksiegowa@mazury.info.pl, zaz@mazury.info.pl

www.zaz.mazury.info.pl

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W odpowiedzi na niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom, powstają organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia). Bardzo często zakładają je rodzice dzieci czy młodych osób z autyzmem lub profesjonaliści. Stowarzyszenia i fundacje utrzymują się m.in. z pieniędzy przekazywanych przez grantodawców – realizują projekty, w ramach których okresowo podejmowane są różnorodne działania (np. zajęcia dla dzieci, grupy wsparcia, poradnictwo prowadzone przez okres 12 miesięcy).

Organizacje prowadzą często grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zajęcia specjalistyczne dla osób z autyzmem. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach gdzie można zwrócić się o pomoc.

■ Spis organizacji w województwie warmińsko-mazurskim

Bartoszyce

Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych /SION/ w Bartoszycach

ul. Bema 51a, 11-200 Bartoszyce, tel./ fax (089) 764 04 77

e-mail: sionbartoszyce@wp.pl

<http://www.sionbartoszyce.pl>

Giżycko

Ośrodek Wczesnej Interwencji

Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Koło w Giżycku

Poradnia Autyzmu Dzieci

ul. Dąbrowskiego 15, 11-500 Giżycko, tel. (087) 428 24 73, 428 24 22

e-mail: owi.gizycko@psouugizycko.org.pl

http://mazury.info.pl/psouu/psouu_owi.html

Olsztyn

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom o Podobnych Zaburzeniach w Rozwoju

ul. Jarocka 51/ 1, 10-699 Olsztyn, tel. (089) 678 14 79,

0 600 066 742 – Jerzy Michno -Przewodniczący Stowarzyszenia

e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl , jm@ols.vectranet.pl

Stowarzyszenie prowadzi:

Zespół Placówek Edukacyjnych

ul. Edwarda Turowskiego 1, 10-685 Olsztyn, tel. (089) 538 92 50, fax (089) 538 92 51

e-mail: sekretariat@zpe.olsztyn.pl

<http://www.zpe.olsztyn.pl/>

Wiecej informacji na temat świadczeń i uprawnień dla osób z autyzmem i ich rodzin

mogą Państwo uzyskać

w Ośrodku Informacyjno-Prawnym Fundacji SYNAPSIS

ul. Ondraszka 3, 02-085 Warszawa, tel. (022) 825 01 34

e-mail: poradnictwo@synapsis.waw.pl

www.synapsis.waw.pl

Skargi na łamanie praw dziecka przyjmuje:

Biuro Rzecznika Praw Dziecka , ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa,
telefon informacyjno-interwencyjny (022) 696 55 50
czynny: od poniedziałku do piątku w godz. 8.15-16.15
fax: (022) 629 60 79 (całodobowo)